

HFD 2019 ref. 14

Fråga i mål om sjukpenning hur det ska avgöras om skada eller funktionsnedsättning till följd av en olycka är av sådant slag att det kan anses oskäligt att pröva den försäkrades arbetsförmåga mot förvärvsarbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

27 kap. 48 § socialförsäkringsbalken

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 29 mars 2019 följande dom (mål nr 7175-17).

Bakgrund

1. För att en person ska ha rätt till sjukpenning krävs att han eller hon har en sjukdom som sätter ned arbetsförmågan med minst en fjärdedel. Bedömningen av om arbetsförmågan är nedsatt görs i ett första skede mot det egna arbetet eller annat arbete hos arbetsgivaren. Efter 180 dagar vidgas prövningen genom att det, om det inte finns särskilda skäl mot det eller det i annat fall kan anses oskäligt, även ska beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

2. P.B. var anställd som lastbilschaufför i ett mindre åkeri när han i april 2015 var med om en trafikolycka som ledde till att han fick flera livshotande skador, bl.a. på lungorna, och ett flertal frakturer främst i de nedre delarna av benen och i fötterna. Skadorna gjorde att han den första månaden efter olyckan var tvungen att ligga i konstgjord koma. Han var sjukskriven och fick hel sjukpenning t.o.m. den 1 januari 2016. Han ansökte om fortsatt hel sjukpenning för perioden den 2 januari–19 februari 2016.

3. Av det läkarintyg, utfärdat i december 2015, som bifogades ansökningen framgår följande. P.B. led sedan olyckan av kraftig muskelatrofi i de nedre extremiteterna. Han hade problem med en krossad fot med spetsfotfelställning och sår över fotryggen som inte läkte. Han fick belasta benen fritt men använde kryckor och ibland rullstol då han inte kunde ta sig fram helt utan stöd. Han bedömdes vara i behov av fortsatt sjukgymnastik och träning för att få tillbaka muskulatur, koordination och styrka. Det pågick och planerades flera medicinska behandlingar och operationer i syfte att förebygga framtida funktionsnedsättningar. Läkaren bedömde att hans arbetsförmåga skulle vara helt nedsatt under dessa behandlingar och operationer. Därefter skulle han enligt läkaren troligtvis successivt under våren 2016 kunna återgå i arbete.

4. Försäkringskassan avslog P.B:s ansökan om sjukpenning. Försäkringskassan konstaterade att han hade varit sjukskriven i mer än 180 dagar och att hans arbetsförmåga därför enligt huvudregeln skulle prövas i förhållande till normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden. Försäkringskassan ansåg inte att det fanns särskilda skäl mot en sådan prövning och inte heller att skadorna var så allvarliga att det annars skulle vara oskäligt att göra prövningen på det sättet. Enligt Försäkringskassan var P.B:s arbetsförmåga inte nedsatt med minst en fjärdedel i förhållande till ett arbete som inte var fysiskt belastande eller ställde krav på god förflyttningsförmåga. Sådana arbeten ansågs vara normalt förekommande på arbetsmarknaden.

5. Förvaltningsrätten i Falun biföll P.B:s överklagande dit. Förvaltningsrätten instämde i Försäkringskassans bedömning att det inte förelåg särskilda skäl mot att vidga prövningen till att avse normalt förekommande arbeten men ansåg att P.B:s skador var så allvarliga att det vore oskäligt att göra detta. P.B:s arbetsförmåga skulle därför bedömas i förhållande till hans arbete som lastbilschaufför, ett arbete som det enligt förvaltningsrätten var uteslutet att han i sitt tillstånd skulle klara. Eftersom företaget var litet kunde arbetsgivaren inte heller erbjuda honom några andra arbetsuppgifter.

6. Försäkringskassan överklagade till Kammarrätten i Sundsvall som ändrade förvaltningsrättens dom och fastställde Försäkringskassans beslut. Liksom underinstanserna ansåg kammarrätten att det inte fanns särskilda skäl mot att pröva P.B:s arbetsförmåga mot normalt förekommande arbeten. Kammarrätten fann vidare att den fördröjda frakturläkningen inte var av sådan art eller svårighetsgrad att det kunde anses vara oskäligt att göra prövningen av arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden. Utredningen gav enligt kammarrätten inte stöd för att arbetsförmågan var nedsatt med minst en fjärdedel i ett arbete som inte var fysiskt belastande och som inte ställde krav på god förflyttningsförmåga. Sådana arbeten ansågs vara normalt förekommande på arbetsmarknaden.

Yrkanden m.m.

7. *P.B.* yrkar att han ska beviljas sjukpenning och anför följande. Av läkarintyget framgår att de skador som han drabbades av var omfattande och krävde långvarig rehabilitering. Han tillhör den grupp som omfattas av undantaget som innebär att det är oskäligt att pröva arbetsförmågan mot ett förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

8. *Försäkringskassan* anser att överklagandet ska avslås och anför följande. De besvär som P.B. har efter sin fraktur kan inte jämföras med sådan funktionsnedsättning med betydande

konsekvenser för arbetsförmågan som avses i förarbetena till undantagsbestämmelsen. Något skäl att skjuta upp prövningen mot normalt förekommande arbete finns därmed inte.

Skälen för avgörandet

Frågan i målet

9. Frågan i målet är hur det ska avgöras om skada eller funktionsnedsättning till följd av en olycka är av sådant slag att det kan anses oskäligt att pröva den försäkrades arbetsförmåga mot förvärvsarbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

Rättslig reglering

10. Av 27 kap. 2 § första stycket socialförsäkringsbalken framgår att en försäkrad har rätt till sjukpenning vid sjukdom som sätter ned hans eller hennes arbetsförmåga med minst en fjärdedel.

11. Enligt 27 kap. 46 § första stycket ska det vid bedömningen av om arbetsförmågan är nedsatt beaktas om den försäkrade på grund av sjukdomen inte kan utföra sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder honom eller henne. Från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 90 dagar ska det enligt 47 § första stycket även beaktas om han eller hon kan försörja sig efter en omplacering till annat arbete hos arbetsgivaren.

12. I 27 kap. 48 § första stycket anges att från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 180 dagar ska dessutom, om det inte finns särskilda skäl mot det eller det i annat fall kan anses oskäligt, beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne.

13. Av 27 kap. 49 § första stycket framgår att från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 365 dagar ska det, om det inte kan anses oskäligt, alltid beaktas om han eller hon har sådan förmåga som avses i 48 §.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Bakgrund till regleringen

14. Den s.k. rehabiliteringskedjan, med fasta tidpunkter för när prövningen av arbetsförmågan successivt ska vidgas till att avse fler arbeten, infördes 2008. För att undvika att människor i onödan

hänvisas till Arbetsförmedlingen infördes då också möjligheten att, om det finns särskilda skäl, frångå huvudregeln att prövningen efter 180 dagar ska göras i förhållande till arbetsmarknaden i stort. För särskilda skäl krävs enligt förarbetena att det finns stor sannolikhet att den försäkrade kan återgå i arbete hos sin arbetsgivare inom ett år räknat från den första dagen i sjukperioden (prop. 2007/08:136 s. 68 f.).

15. Undantaget utvidgades 2010 på socialförsäkringsutskottets initiativ till att avse även situationer där det i annat fall kan anses oskäligt att dra in den försäkrades sjukpenning på grund av att han eller hon har större arbetsförmåga i ett annat arbete än hos den ordinarie arbetsgivaren. I betänkandet ges vissa exempel på när så kan vara fallet. Samtliga dessa exempel tar sikte på försäkrade med allvarliga sjukdomar eller funktionsnedsättningar. Det anges att exemplen inte är uttömmande men avser situationer där det på grund av sjukdomen är oskäligt att pröva arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden. I betänkandet uttalas också att den restriktivitet som ligger i begreppet särskilda skäl inte är avsedd att förändras utan avsikten är att göra det möjligt att även i andra situationer skjuta upp prövningen av arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden (bet. 2009/10:SfU13 s. 7 f.).

Närmare om de situationer som är avsedda att omfattas av oskälighetsrekvisitet

16. När det gäller allvarliga sjukdomar konstateras i betänkandet att det inte är ovanligt att den försäkrade trots sjukdomen har arbetsförmåga kvar och kan arbeta helt eller delvis, samt i vissa fall åtminstone för en tid skulle kunna arbeta i större omfattning i ett annat arbete. Enligt utskottet är det emellertid inte rimligt vare sig utifrån den försäkrades eller samhällets perspektiv att begära att en försäkrad ska söka annat arbete i de fall då det bedöms att arbetsförmågan successivt kommer att försämrans och den försäkrade skulle få svårigheter att på sikt klara även annat arbete. Det är inte heller rimligt att kräva att en försäkrad med en allvarlig sjukdom men som periodvis har ökad arbetsförmåga ska söka nytt arbete, såvida inte den ökade arbetsförmågan bedöms vara bestående. Även i fall då den försäkrade får medicinsk behandling i syfte att förebygga en allvarlig sjukdom och arbetsförmågan är nedsatt som en följd av denna behandling bör det enligt utskottet vara möjligt att begränsa prövningen till det befintliga arbetet (bet. 2009/10:SfU13 s. 7 f.).

17. I betänkandet uttalas vidare att en försäkrad i samband med olyckor och vissa sjukdomar, t.ex. stroke, kan drabbas av funktionshinder med betydande konsekvenser för arbetsförmågan. Det kan t.ex. gälla omfattande brännskador, förlamningar, förlust av en kroppsdel eller förmågan att se eller tala eller liknande

funktionshinder. Rehabilitering kan ta lång tid i anspråk. Enligt utskottet bör prövningen mot hela arbetsmarknaden därför i dessa fall kunna skjutas upp så länge rehabilitering pågår i enlighet med en av Försäkringskassan godkänd plan i syfte att återställa den försäkrades arbetsförmåga. När rehabiliteringen inte kan förväntas förbättra den försäkrades förmåga att utföra arbete hos sin arbetsgivare bör en prövning göras i förhållande till hela arbetsmarknaden (a. bet. a. s.).

18. De flesta av de exempel som ges i betänkandet tar alltså sikte på fall då en försäkrad trots en allvarlig sjukdom har viss arbetsförmåga i ett annat arbete än det ordinarie, men denna arbetsförmåga inte bedöms vara bestående. I de fallen beskriver utskottet också under vilka förhållanden det skulle vara orimligt att kräva en utvidgad prövning av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden.

19. Exemplet i betänkandet som rör olyckor ligger närmast den situation som är aktuell i målet. I det exemplet handlar det – på samma sätt som när det gäller de särskilda skälen – om situationer där den försäkrade på sikt kan förväntas återfå förmåga att utföra arbete hos sin ordinarie arbetsgivare. I de fall som är avsedda att omfattas av oskälighetsrekvisitet kan tidsprognosen för detta dock vara mer osäker och även längre än vad som enligt förarbetena accepteras inom ramen för rekvisitet särskilda skäl. I dessa fall finns i betänkandet – till skillnad från i de fall som gäller allvarliga sjukdomar (se punkt 18) – ingen förklaring till varför det skulle vara orimligt att pröva arbetsförmågan mot normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden.

Skada eller funktionsnedsättning med betydande konsekvenser för arbetsförmågan

20. Frågan är då vilka skador och funktionsnedsättningar som är av det slaget att det kan anses oskäligt att pröva den försäkrades arbetsförmåga mot förvärvsarbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Som nämnts anges i betänkandet som exempel omfattande brännskador, förlamningar, förlust av en kroppsdel eller av förmågan att se eller tala. Någon närmare vägledning för hur det ska avgöras om en viss skada eller funktionsnedsättning är av den allvarliga art och svårighetsgrad som avses ges dock inte. Det framgår inte heller varför det i de uppräknade situationerna, men inte i andra fall av rehabiliteringsbara skador, skulle vara orimligt att under rehabiliteringstiden pröva arbetsförmågan mot normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden (se punkt 19).

21. Gemensamt för de skador och funktionsnedsättningar som räknas upp i betänkandet är enligt Högsta förvaltningsdomstolens uppfattning att de är av sådan art och svårighetsgrad att de måste

betraktas som livsomvälvande och att de torde kräva omfattande rehabilitering och anpassningar såväl i arbetslivet som i vardagslivet i övrigt. Med hänsyn till detta och till att den restriktivitet som ligger i begreppet särskilda skäl inte har varit avsedd att förändras (se punkt 15) samt till att det i förarbetena saknas generell vägledning för hur oskälighetsbedömningen ska göras i dessa fall drar Högsta förvaltningsdomstolen följande slutsats. Om det är fråga om en sådan skada eller funktionsnedsättning som räknas upp i förarbetena, eller som till sin art och svårighetsgrad klart kan anses jämförbar med de uppräknade, ska oskälighetsrekvisitet tillämpas, men inte annars.

Bedömningen i detta fall

22. P.B. skadades i en trafikolycka i april 2015. I det ingivna läkarintyget angavs att han troligtvis successivt skulle kunna återgå i arbete under våren 2016. Intyget ger således inte stöd för att han med stor sannolikhet skulle kunna återgå i arbete hos sin arbetsgivare inom ett år räknat från olyckan och det finns därmed inte särskilda skäl mot att pröva hans arbetsförmåga i förhållande till förvärvsarbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

23. Frågan är då om de skador och funktionsnedsättningar som P.B. drabbades av genom olyckan är av det slaget att det är oskäligt att göra en sådan prövning.

24. Trafikolyckan ledde till att P.B. fick flera allvarliga skador, inklusive frakturer i ben och fötter. Av det medicinska underlaget framgår att det vid tidpunkten för ansökningen i december 2015 fortfarande planerades för flera medicinska behandlingar och operationer samt rehabilitering i form av sjukgymnastik och träning för att P.B. skulle få tillbaka muskulatur, koordination och styrka. Det framgår också att skadorna var väl avgränsade och att diagnosen var baserad på verifierbara undersökningsfynd. Olyckan gav således upphov till konkreta och väl definierade skador och funktionsnedsättningar. Det medicinska underlaget visar att det, trots att det hade gått en lång tid sedan olyckan, fortsatt fanns ett behov av omfattande och krävande behandling och att olyckan också framöver, med beaktande av kommande operationer och behandlingar samt rehabilitering, skulle medföra betydande konsekvenser för P.B:s arbetsförmåga.

25. P.B:s skador var alltså tveklöst allvarliga. Det är emellertid inte fråga om sådana skador eller funktionsnedsättningar som räknas upp i förarbetena till undantaget vid oskälighet. Högsta förvaltningsdomstolen anser att skadorna och de funktionsnedsättningar som dessa har lett till inte heller är av sådan art och svårighetsgrad att de kan anses klart jämförbara med dessa. Det kan därför inte anses vara oskäligt att göra en prövning av hans

arbetsförmåga mot normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden.

26. Högsta förvaltningsdomstolen instämmer vidare i kammarrättens bedömning att P.B:s arbetsförmåga inte kan anses ha varit nedsatt med minst en fjärdedel vid en prövning mot förvärvsarbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Han har således inte rätt till sjukpenning för den prövade perioden. Överklagandet ska därför avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

I avgörandet deltog justitieråden *Jüderblom, Ståhl, Askersjö, Gäverth* och *Rosén Andersson*. Föredragande var justitisekreterarna David Ankerson och Maria Rydell.

Förvaltningsrätten i Falun (2017-02-22, ordförande Lidman):

Oskäligt?

[text här utelämnad]

Socialstyrelsen har med anledning av socialförsäkringsutskottets betänkande 2009/10:SfU13 tagit fram dokumentet "Begreppet allvarlig sjukdom/skada i ett försäkringsmedicinskt sammanhang". Socialstyrelsen anger däri att ambitionen har varit att säkerställa att Försäkringskassan får tillgång till den medicinska professionens bedömning av olika sjukdomars/skadors allvarlighet. Motivet är att minimera godtycke rörande begreppet. Socialstyrelsens ambition är att stärka Försäkringskassans utveckling av praxis. Beskrivningen ersätter inte, utan kompletterar och vägleder, i den samlade bedömning som Försäkringskassan har att göra. Detta dokument kan alltså tjäna som vägledningen i den oskälighetsbedömning som ska göras enligt 27 kap. 48 och 49 §§ socialförsäkringsbalken.

Utgångspunkter för Socialstyrelsens beskrivning av vad begreppet allvarlig sjukdom eller skada kan omfatta har varit dels att begreppet ska förstås i ett generellt försäkringsmedicinskt sammanhang, dels att beskrivningen ska vara praktiskt användbar för Försäkringskassan vid bedömningar rörande sjukpenning. Att begreppet ska förstås i ett försäkringsmedicinskt sammanhang betyder bland annat att skadan eller sjukdomens konsekvenser ska ha bäring på försäkringsmedicinska bedömningar. Det ska handla om sjukdom/skada i den bemärkelse som anges i socialförsäkringsbalken och tillståndet ska ha en adekvat duration. Begreppet allvarlig sjukdom kan ha betydelse när Försäkringskassan ska bedöma om någon har rätt till fler dagar med sjukpenning på normalnivå efter 364 dagar. Det kan även ha betydelse när Försäkrings-

kassan ska bedöma om det är oskäligt att pröva arbetsförmågan i förhållande till normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden efter dag 180 i rehabiliteringskedjan.

Beskrivningen utgår ifrån nedanstående fem kriterier. Kriterierna har använts för att identifiera tillstånd som finns med i förteckningen. Avsikten är också att kriterierna även i det enskilda fallet ska gälla för att allvarlig sjukdom eller skada ska föreligga. Att så är fallet kan förväntas framgå av intyg och utlåtanden som utfärdas.

1. Ett väl avgränsat sjukdomstillstånd eller en skada, baserat på verifierbara undersökningsfynd eller definitioner. Tillståndet ska ha adekvat varaktighet trots att behövliga insatser gjorts, samt

2. Mycket omfattande funktionsnedsättning, eller

3. Betydande funktionsnedsättning och progredierande tillstånd med sannolik risk för omfattande försämring av funktion inom det närmsta året, eller

4. Efter lång tids sjukdom eller skada, fortsatt behov av omfattande och krävande behandling, eller

5. Betydande risk för mycket kraftig försämring inom 5 år.

Kriterierna för allvarlig sjukdom/skada har även förtydligats.

(1) Med verifierbara undersökningsfynd avses bland annat att sjukdomen går att bekräfta med sedvanliga undersökningsmetoder (laboratorietest, röntgen, funktionell undersökning etcetera). Med adekvat varaktighet avses att tillståndet normalt ska förväntas kvarstå i minst sex månader. Med behövliga insatser avses adekvat vård och behandling i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet, samt andra relevanta stödåtgärder. (2) Med mycket omfattande funktionsnedsättning avses funktionsnedsättning som innebär att man behöver hjälp med basala funktioner, till exempel att äta, sköta personlig hygien etcetera eller basal mobilitet. (3) Med begreppet avses funktionsnedsättning som vid aktuell tidpunkt inte medför helt nedsatta basala funktioner, men som normalt utgör betydande aktivitetsbegränsningar. Ett exempel är progredierande neuromuskulär sjukdom som vid aktuellt tillfälle inte helt nedsatt förmågan till ADL men som kan medföra svårigheter att gå eller att tala. Omfattande försämring av funktionen innebär ett förlopp i riktning mot den nivå som kriterium nummer två anger. (4) Med lång tid avses minst sex månader. Med ”omfattande” anses behandling som är frekvent, medför långvarig vård vid vårdinrättning eller på annat sätt utgör ett stort engagemang för sjukvården. Med ”krävande” avses behandling, bland annat i form av biverkningar, medför betydande funktionsnedsättningar för patienten. (5) Med betydande risk avses den faktiska risk som gäller för individen vid aktuell tidpunkt.

Socialstyrelsen listar ett antal tillstånd som är sådana som på en generell nivå ofta uppfyller de uppställda kriterierna. På individuell nivå finns emellertid stora variationer. I det individuella fallet förutsätter allvarlig sjukdom eller skada att individens faktiska tillstånd motsvarar kriterierna. Individens tillstånd måste i det enskilda fallet prövas mot kriterierna. Följande skador anges som exempel på sådana som kan anses allvarliga i oskälighetsbedömningen: Svåra brännskador, svåra och/eller

multipla skador – brott eller amputation – av skelett, bäcken, leder och mjukdelar med långvarig behandling som följd.

Av läkarintyg daterat den 17 december 2015 framgår att P.B. efter en trafikolycka ådrog sig multipla livshotande skador bland annat på lungor samt ett flertal frakturer framförallt i de nedre extremiteterna. Han går idag med kraftig hälta. Han har fortfarande sår över fotryggen och har ett vena cava filter som bör tas bort inom kort. Han har mycket kraftig muskelatrofi i nedre extremiteter och en krossad fot med spetsfotfelställning. Samma dag som intyget utfärdades opererades P.B. med borttagning av skruvar och för nageltrång. Läkaren skriver i intyget vidare att P.B. nu får belasta benet fritt. Han använder kryckor och rullstol när han inte kan ta sig fram utan stöd. På grund av omfattningen av P.B:s skador behöver han fortsatt sjukgymnastik och träning för att få tillbaka muskulatur, koordination och styrka. Alla skador är inte läkta utan behöver ytterligare behandling och kirurgi. Det pågår respektive planeras flera medicinska behandlingar och operationer i syfte att förebygga framtida handikapp och läkaren bedömer att P.B:s arbetsförmåga är och kommer att vara nedsatt under dessa behandlingar och operationer.

Förvaltningsrätten bedömer mot bakgrund av det medicinska underlaget att det föreligger en väl avgränsad skada, baserat på verifierbara undersökningsfynd. Tillståndet anses vidare ha adekvat varaktighet trots att behövliga insatser gjorts. P.B:s skador bedöms också ha orsakat honom en mycket omfattande funktionsnedsättning.

Av socialförsäkringsutskottets betänkande framgår att prövningen mot normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden bör i dessa fall kunna skjutas upp så länge rehabilitering pågår i enlighet med en av Försäkringskassan godkänd plan i syfte att återställa den försäkrades arbetsförmåga (betänkandet s. 8). En tolkning enligt ordalydelsen av utskottets förslag i betänkandet skulle innebära att bedömningen av en försäkrads arbetsförmåga, efter dag 180 av sjukskrivningen, ska ske i förhållande till normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden, trots att bedömningen har gjorts att det ska anses oskäligt att göra bedömningen av arbetsförmågan i förhållande till normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden på grund av allvarlig skada, om det inte finns en av Försäkringskassan godkänd plan i syfte att återställa den försäkrades arbetsförmåga. Någon ytterligare ledning eller stöd för detta finns inte i lagförslaget i prop. 2007/08:136 och det har inte heller kommenterats i senare prop. 2011/12:113. Vidare framgår av betänkandet att när nu nämnd rehabilitering av den allvarliga skadan inte kan förväntas förbättra den försäkrades förmåga att utföra arbete hos sin arbetsgivare bör en prövning göras i förhållande till hela arbetsmarknaden (betänkandet s. 8).

Förvaltningsrätten tolkar utskottets mening som att en plan för rehabilitering av sådan allvarlig skada bör göras och sedan godkännas av Försäkringskassan för att kunna bedöma den försäkrades möjligheter att återgå till sitt vanliga arbete. Om bedömningen så småningom kan göras att rehabiliteringen enligt planen inte förväntas resultera i att den försäkrade kan återgå till sitt arbete kan det inte anses oskäligt att

bedöma arbetsförmågan i förhållande till normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden. Enbart det faktum att en sådan plan för rehabilitering av allvarlig skada inte redan godkänts av Försäkringskassan bör enligt förvaltningsrättens mening inte betyda att bedömningen av den försäkrades arbetsförmåga ska ske i förhållande till normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden, i de fall där den allvarliga skadan kan anses medföra att det är oskäligt att göra just en sådan bedömning av arbetsförmågan.

Kammarrätten i Göteborg har i dom den 4 april 2012 (mål nummer 6990-11, 6991-11, 6992-11) bedömt frågan som är aktuell i detta mål. En sjömans skador medförde att det betraktades som osäkert om han någonsin skulle komma tillbaka till arbete och att han skulle komma tillbaka till arbete som kroppsarbetare eller sjöman bedömdes som uteslutet. Han ansågs vid tillfället ortopediskt färdigbehandlad och det kvarstående tillståndet efter olyckan som föranledde skadorna bedömdes vara stationärt. Någon annan rehabilitering än sjukgymnastik pågick inte och var inte heller inplanerad. Mot den bakgrunden fann kammarrätten att det inte kunde anses oskäligt att bedöma den försäkrades arbetsförmåga mot den reguljära arbetsmarknaden (nuvarande ”normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden”).

Sjukskrivande läkare har i intyg daterat den 17 december 2015 bedömt att P.B. ska kunna återgå till sitt nuvarande arbete efter rehabilitering. Läkaren har uppgett att på grund av P.B:s alla skador bör en rehabiliteringsplan göras och att läkaren önskar ett avstämningsmöte med Försäkringskassan för att ta fram en sådan plan. Försäkringskassan har bedömt att P.B:s skador inte är så allvarliga att det kan anses oskäligt att bedöma hans arbetsförmåga i förhållande till normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden och av utredningen framgår inte att någon sådan av läkaren önskad rehabiliteringsplan har upprättats eller diskuterats.

Förvaltningsrätten anser sammanfattningsvis att P.B:s skador är så allvarliga att det kan anses oskäligt att bedöma hans arbetsförmåga i förhållande till normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden. Det faktum att det inte finns en av Försäkringskassan godkänd plan för rehabiliteringen anser förvaltningsrätten inte utgöra hinder för denna bedömning. P.B:s arbetsförmåga ska därför bedömas i förhållande till arbete hos sin nuvarande arbetsgivare. Av utredningen framgår att det är uteslutet att P.B. i nuvarande tillstånd kan arbeta som lastbilschaufför. Hans arbetsgivare kan inte heller erbjuda P.B. några andra arbetsuppgifter på grund av att företaget är litet. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att P.B:s arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom. Han är således berättigad till sjukpenning för perioden den 2 januari–19 februari 2016. Överklagandet ska därför bifallas. – Förvaltningsrätten bifaller P.B:s överklagande och beslutar att han har rätt till sjukpenning för perioden den 2 januari–19 februari 2016.

Kammarrätten i Sundsvall (2017-11-22, *Johansson, Ärlebrant och Kellerborg*):

Kammarrätten instämmer i underinstansernas bedömning att det inte föreligger särskilda skäl mot att pröva P.B:s arbetsförmåga mot hela arbetsmarknaden.

Vidare finner kammarrätten att den fördröjda frakturläkningen som P.B. lider av inte är av sådan art eller svårighetsgrad att den kan anses ha betydande konsekvenser för hans arbetsförmåga. Förhållandena i målet är inte heller sådana att det annars skulle vara oskäligt att göra en prövning av P.B:s arbetsförmåga mot hela arbetsmarknaden.

Utredningen i målet ger inte stöd för att P.B:s arbetsförmåga under den aktuella perioden var nedsatt med minst en fjärdedel i ett arbete som inte är fysiskt belastande och som inte ställer krav på god förflyttningsförmåga. Sådana arbeten är normalt förekommande på arbetsmarknaden. P.B. har därför inte rätt till sjukpenning för den prövade perioden. Överklagandet ska därför bifallas. – Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och fastställer Försäkringskassans beslut den 11 april 2016.